

Prövning av om det finns skäl för riksåklagaren att ansöka om resning eller återuppta förundersökningen i ett resningsärende (0300-K774-04)

BESLUT

Det finns inte skäl för riksåklagaren att ansöka om resning eller återuppta förundersökningen i ett resningsärende.

SKÄL FÖR BESLUTET

Bakgrund

██████████ (SS) dömdes den 30 juli 2004 i mål nr B 73-04 av Uppsala tingsrätt för mord och försök till mord. Som påföljd bestämdes att SS skulle överlämnas till rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning.

I samma dom dömdes HF för anstiftan till de brott som SS dömdes för.

I dom den 12 november 2004 i mål nr B 6665-04 fastställde Svea hovrätt tingsrättens dom mot SS och HF.

Begäran från SS

Advokaterna ██████████ och ██████████ sberg har den 20 mars 2026 såsom ombud för SS begärt att förundersökningen mot SS, med stöd av 58 kap. 6a § rättegångsbalken, ska återupptas i ett resningsärende beträffande det mord på målsäganden AF som SS är dömd för. Begäran avser inte försök till mord vid ett tidigare tillfälle mot AF och inte heller försök till mord på en annan person omedelbart efter mordet på AF.

De utredningsåtgärder som enligt begäran i vart fall bör genomföras är att ett yttrande inhämtas från Socialstyrelsens rättsliga råd, att förhör ska hållas med en obduktionstekniker samt att sängkläder och överkastet från den säng i vilken AF låg när hon mördades på nytt ska undersökas.

Vad ska prövas?

Varken SS eller åklagaren överklagade tingsrättens fällande dom mot SS beträffande mord på AF. SS överklagade tingsrättens dom beträffande försök till mord på AF drygt två månader före det fullbordade brottet med hänvisning till att försöket att döda AF den gången varit otjänligt. Åklagaren överklagade tingsrättens dom mot SS beträffande påföljden och yrkade att straffet för SS skulle bestämmas till fängelse på livstid.

Eftersom tingsrättens dom mot SS för mord på AF inte överklagades prövade hovrätten inte skuldfrågan beträffande denna gärning.

I 58 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken föreskrivs att den som vill ansöka om resning ska göra detta skriftligen hos hovrätten, om domen meddelats av tingsrätt, och i annat fall hos högsta domstolen. Trots att varken SS eller åklagaren överklagade tingsrättens dom mot SS för mord på AF kom tingsrättens dom inte att vinna laga kraft eftersom påföljdsfrågan överklagats. Den lagakraftvunna dom som begäran avser är således meddelad av hovrätten (jfr NJA 2003 Not C 13).

Den prövning som ska göras i ärendet ska dock göras i förhållande till den bevisvärdering som tingsrätten gjorde, eftersom hovrätten inte gjorde och inte hade att göra någon prövning av skuldfrågan beträffande SS för mord på AF.

En fråga om resning av en lagakraftvunnen hovrättsdom prövas ytterst av Högsta domstolen. Endast riksåklagaren är allmän åklagare i Högsta domstolen. Att riksåklagaren är ensam behörig allmän åklagare i Högsta domstolen innebär att resningsärenden avseende lagakraftvunna hovrättsdomar ska handläggas av riksåklagaren. Det ankommer även på riksåklagaren att bedöma om förundersökningar i sådana resningsärenden ska återupptas.

SS har inte begärt att riksåklagaren ska ansöka om resning till förmån för SS. SS har endast begärt att riksåklagaren ska återuppta förundersökningen i ett resningsärende och vidta vissa utredningsåtgärder. Det ligger i åklagarrollen att verka för korrekta beslut och åklagare är behörig att ansöka om resning till förmån för en tilltalad. Den prövning som kommer att göras kommer därför även att avse om det, utifrån de påståenden som görs i begäran och övriga omständigheter som kommit till min kännedom, finns skäl för riksåklagaren att ansöka om resning till förmån för SS.

Åtalet och domarna

Åtalet

Beträffande mordet på AF åtalades SS för mord och HF för anstiftan till mord enligt följande gärningspåståenden.

SS har den 10 januari 2004 i Knutby, Uppsala kommun, berövat AF livet genom att skjuta henne med en revolver.

HF har förmått SS att utföra gärningen.

Tingsrättens dom

Tingsrätten redogjorde i sin dom (domsbilaga 2 sidorna 4–32) utförligt för de uppgifter som SS lämnat i tingsrätten.

Tingsrätten redogjorde för de uppgifter som SS lämnat om hur hon kom i kontakt med Filadelfiaförsamlingen i Knutby, om sin relation till HF samt om hur hennes ställning i församlingen successivt förändrades och ledde till att hon isolerades och fick uppfattningen att Gud var missnöjd med henne. SS berättade vidare om händelser under åren 2001–2003, däribland relationen till HF och hur hon upplevde att hon utsattes för en successiv påverkan. SS uppgav att hon under hösten 2003 började få anonyma sms med religiöst innehåll, vilka hon uppfattade som Guds tilltal, och att hon genom dessa samt genom samtal med HF övertygades om att hon måste döda AF för att inte förlora Guds nåd. Hon redogjorde för varför hon inte trodde att HF låg bakom de anonyma meddelandena. SS beskrev hur HF enligt henne förstärkte denna övertygelse genom samtal, hur hon och HF diskuterade olika tillvägagångssätt för mordet samt hur planeringen av gärningen successivt tog form. Hon berättade vidare om händelsen den 7–8 november 2003 då hon försökte mörda AF med hammare samt om tiden därefter då hon lämnat Knutby och flyttat till sin far. SS redogjorde även för den fortsatta, omfattande kontakten med HF genom telefonsamtal och sms samt hur hon upplevde att pressen på henne att fullfölja gärningen ökade. Hon uppgav att ytterligare meddelanden och kontakter fram till januari 2004 förstärkte hennes uppfattning att hon var tvungen att agera. SS redogjorde vidare för vad som enligt henne ledde fram till beslutet att döda AF i januari 2004. Hon uppgav att den fortsatta kontakten med HF samt nya meddelanden stärkte hennes uppfattning att hon måste fullfölja gärningen. SS berättade att hon inför den 10 januari 2004 skaffade en revolver som hon provsköt och som hon tog med sig till Knutby.

Beträffande SS:s uppgifter om själva gärningen antecknade tingsrätten följande.

Hon stannade bilen vid en grusväg en bit ifrån familjen F:s hus. Där tog hon på sig skoskydd, handskar och maskeringen; som var en brun damstrumpa med hål i. När hon gick mot husen tänkte hon att hon inte skulle kunna springa därifrån sedan eftersom det låg cirka 20 cm snö på marken. Hon försökte gå i spår som redan fanns. Hon höll revolvern i höger hand. I sina fickor hade hon fler patroner, mobiltelefonen och medicin. Mobiltelefonen hade hon med endast för att hon hoppades få ett SMS-meddelande där det stod att hon slapp genomföra skjutningen. Hon lämnade den ljuddämpande kudden utanför och tog sig in i familjen F:s hus. Hon tittade in i gästrummet där hon trodde att HF skulle sitta, men det var tomt. Hon gick in i vardagsrummet och tog upp mobiltelefonen och hoppades att hon skulle ha fått ett meddelande där det stod att det var bra att hon visat sig lydig och att hon nu kunde åka hem igen, men det fanns inget meddelande. Hon intalade sig att detta var hennes "måste" och gick uppför trappan. Hon tittade in på kontoret, men inte heller där var HF. Dörren till barnens sovrum var stängd. Hon reflekterade inte över att HF kunde vara där utan tänkte att han nog inte var hemma. Hon öppnade dörren till sovrummet där AF låg och sov. Det var ganska ljust i rummet eftersom det lyste in från lamporna som var tända i vardagsrummet. Hon behöll dörren öppen. AF låg ihopkrupen på vänster sida med sin vänstra kind mot kudden. Hon sköt ett skott från den högra sidan av sängens fotända mot AF:s kropp. Hon höll i revolvern med båda händerna. Alexandra sade ett svagt "aj" men vaknade inte. HF hade sagt att hon skulle sikta på kroppen och sedan mot huvudet. Hon gick närmare den vänstra sidan av sängen. Det var cirka 1,5 m mellan revolvern och AF:s huvud när hon sköt det andra skottet. När skottet träffade AF kändes det i hela rummet att AF dog. Eftersom hon ändå inte var helt säker på att AF var död och HF sagt att hon skulle vara noggrann sköt hon ett tredje skott mot AF, även detta i huvudet, från 50 - 75 cm avstånd. Skotten smällde högt. Hon stängde dörren och gick därifrån med en känsla av lättnad över att ha lyckats. När hon kom ner i tvättstugan fick hon ångest över HF:s ord att hon skulle vara noggrann. Hon vände och gick upp till sovrummet igen. När hon kom in i rummet lät det som att AF hostade. Hon blev då ledsen eftersom hon trodde att AF levde och att hon skadat henne. Hon lyfte på täcket och såg då att AF var blodig och att det fanns blod under sängen. Hon förstod att AF var död och kände att hon fullbordat sitt uppdrag. Hon stängde sovrumsdörren och lämnade huset. Hon tänkte på HF:s ord att det andra inte var svårt när man gjort det första.

Efter att ha berättat om mordet på AF och det efterföljande mordförsöket på en man som bodde i ett hus intill berättade SS om sina åtgärder efter gärningarna, däribland att hon lämnade platsen och begav sig därifrån med bil samt att hon under färden kastade revolvern och patroner från Ölandsbron, vilket var enligt

planen. Hon berättade även var hon kastat sina kläder och andra föremål som kunde knyta henne till gärningen.

I sina domskäl angående åtalet mot SS för mord på AF den 10 januari 2004 antecknade tingsrätten i sin helhet följande.

SS har erkänt att hon den 8 november 2003 försökt döda AF genom att slå henne med en hammare i huvudet. Hon har vidare erkänt att hon den 10 januari 2004 dels dödat AF genom att skjuta henne med en revolver, dels försökt att döda [en annan person] genom att skjuta honom med en revolver. Hennes berättelse har i kontrollerbara delar vunnit stöd av annan bevisning. Sålunda har hennes erkännande av försök att döda AF med en hammare vunnit stöd av flera personers berättelser, bl.a. AF:s syster []. SS har vidare kunna[t] ange var revolver, hylsor, kläder m.m. som använts den 10 januari 2004 kunnat återfinnas. Hennes fingeravtryck har återfunnits på en plastpåse som innehöll en del av kläderna. Spår på platsen bekräftar ytterligare hennes berättelse. Det är härigenom styrkt bortom varje tvivel att SS utfört de åtalade gärningarna. SS har själv uppgett att hon vid försöket att döda AF med en hammare siktade noga för att träffa tinningen. Försöket kan således inte som försvaret hävdar anses ha varit otjänligt, även om kraften i slagen visade sig otillräcklig. Det är uppenbart att fara förelegat för brottets fullbordan. Motsvarande gäller försöket att döda [den andre personen]. De mot AF och [den andre personen] riktade gärningarna har föregåtts av noggrann planering och eftertanke. De har utförts nattetid i de drabbades hem. Att SS vid de aktuella tillfällena var psykiskt sjuk och kan ha påverkats av HF att utföra gärningarna är inte av beskaffenhet att påverka deras rubricering. Gärningarna är att bedöma som försök till mord, mord respektive försök till mord.

Hovrättens dom

Som angetts ovan överklagade SS inte den fällande domen för mord på AF den 10 januari 2004 och hovrätten prövade därför inte skuldfrågan beträffande SS för mord på AF.

I sina domskäl konstaterade hovrätten i denna del endast följande.

I enlighet med tingsrättens i dessa delar inte överklagade dom skall SS dömas för de gärningar som avses i åtalspunkterna 3 (mord på AF) och 4 (försök till mord på en annan person) i tingsrättens dom.

Kvällstidningens teori

En kvällstidning har i samverkan med bland annat en f.d. kriminaltekniker i olika format fört fram kritiska synpunkter på förundersökningen och lanserat en teori om att någon annan än SS skjutit de dödande skotten mot AF innan SS kom till platsen.

I ett drygt 30 minuter långt videoreportage vill kvällstidningen göra gällande att det förekommit fel under förundersökningen som talar för att det inte var SS som mördade AF.

Reportaget innehåller inga nya uppgifter från SS. Hon uttrycker i reportaget att om någon annan har skjutit de dödande skotten mot AF, och hon inte har gjort det, då vill hon inte bära en skuld som inte är hennes.

De påstådda brister i förundersökningen som förs fram är att:

1. Det kan ha skjutits fler skott än de som SS säger att hon sköt

Det görs i reportaget gällande att det funnits fem skotthål i det påslakan som AF hade över sig när hon sköts liggande i sin säng, trots att SS konsekvent uppgett att hon endast sköt tre skott. I anslutning till detta förevisade den f.d. kriminalteknikern ett fotografi från sidomaterialet, dvs. sådant material som inte har tagits med i förundersökningsprotokollet. Enligt den hypotes som presenteras har någon annan än SS skjutit två skott mot AF innan SS kom till platsen. En del av teorin bygger även på det förhållandet att AF mördades med två påsittande skott eller i det närmaste påsittande skott i huvudet och att SS uppgett att hon skjutit på visst avstånd.

2. Det går inte att fastställa att alla skott kommer från samma vapen

Det anges att dåvarande Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL), inte med säkerhet kunde fastslå att de tre kulor som anträffats från skjutningen mot AF utskjutits med just den revolver som SS använt. I anslutning till denna punkt finns i reportaget en uppgift från en person, boende cirka 800 meter från brottsplatsen, om att han några dagar före mordet hörde ljud som han uppfattade som skott som kom i riktning från brottsplatsen. I anslutning till dessa uppgifter argumenteras även för att SS kan ha missat när hon sköt mot AF eftersom det krävs viss kraft för att skjuta med en revolver om inte hanen är uppspänd.

3. De olika uppgifterna om skottvinklar stämmer inte

Den f.d. kriminalteknikern anger i reportaget att han tycker att polisens

beskrivning av skottvinklarna mot AF:s huvud (att två skott avfyrats uppifrån, ned i huvudet) inte stämmer med de faktiska skottvinklar som rättsläkarna konstaterat i punkterna 35 och 36 i den rättsmedicinska obduktionsrapporten (förundersökningsprotokoll sidan 123). Det anges även att skottvinklarna inte stämmer med de uppgifter som SS lämnat om var hon stod när hon avlossade skotten mot AF:s huvud.

4. Blodpöl under sängen

Det anges att det finns uppgifter från SS om att blod från skottskadorna i AF:s huvud hamnat i en pöl under sängen några få minuter efter det att hon skjutit mot AF. Enligt en annan i reportaget medverkande f.d. kriminaltekniker skulle detta möjligen kunna peka på att det varit två skilda händelser i rummet, dvs. att någon annan skjutit AF innan SS kom dit. I reportaget görs, vad man skulle kunna kalla, en hypotetisk rekonstruktion eller ett experiment i vilket man håller en liter blod från en nyslaktad gris på en säng. I experimentet visas att efter en timme har inget blod gått genom den översta bäddmadrassen.

5. Polisen försökte styra SS berättelse under rekonstruktionen

Det görs gällande att kritik kan riktas mot den rekonstruktion på brottsplatsen som gjordes med SS eftersom förhørsledaren försökte förmå SS att visa att hon stått närmare AF:s huvud när hon sköt än vad SS uppgav att hon gjorde.

6. Skottet mot höften på AF

I en intervju med en rättsläkare uppger denna att ingångsöppningen av skottet i höger höft/säte inte visade någon blödning och att det inte finns noterat någon blödning. Enligt rättsläkaren betyder det att det inte fanns någon cirkulation och det betyder att AF var död när hon träffades i höften. I intervjun hänvisar rättsläkaren till att det i obduktionen inte finns någon notering om blod vid höften.

I ett uppföljande videoreportaget hänvisas även till en artikel från kvällstidningen den 27 november 2025 i vilken det skrevs om en obduktionstekniker som var med vid obduktionen av AF. Såsom det får förstås ska obduktionsteknikern vara av uppfattningen att det inte fanns något blod vid skottskadan i höften/sätet på AF.

I det uppföljande reportaget återges även uppgifter från förundersökningen om att en annan person haft tändsatspartiklar på sig och det spekuleras om att denna person skulle kunna vara en alternativ skytt. Det framförs kritiska synpunkter på att uppgifterna om att tändsatspartiklar på personen inte utreddes

ytterligare. Ingen av de personer som uttalar sig anger dock närmare vilka utredningsåtgärder som de tyckte borde ha utförts.

I en artikel som följde har kvällstidningen intervjuat den rättsläkare som obducerade AF. I artikeln anges att rättsläkaren, beträffande skottskadan i låret, uppgett att då han inte har skrivit om någon yttre blödning så har han inte sett någon. Han ska också ha uppgett att så noga som de tittar så borde han ha sett det. Enligt artikeln menar rättsläkaren att det naturligtvis gör väldigt ont om man blir skjuten och om skottet i höften var det första borde AF ha reagerat på något vis.

Närmare om innehållet i begäran från SS

Begäran från SS om att förundersökningen ska återupptas bygger i allt väsentligt på ovanstående kvällstidningsreportage. Till begäran finns en bilaga från den f.d. kriminaltekniker som även medverkat i reportaget.

BEGÄRAN

I inledningen till begäran anges att det framkommit nya omständigheter som talar emot SS:s erkännande av mordet på AF och att det finns skäl för resning om uppgifterna visar sig vara riktiga. Som bakgrund hänvisas till kvällstidningens reportage.

Beträffande SS:s uppgifter anges att dessa var grunden för åtalet och att det nu finns omständigheter som inte stämmer överens med det händelseförlopp som SS berättat om.

Därefter anges i sju punkter vad SS uppgett i den ordinarie processen. Beträffande vad som anges kan det härvid noteras att det görs gällande att SS ska ha uppgett att ingenting hände när hon sköt AF i höften och att AF inte reagerat på något sätt. Det kan redan här noteras att tingsrätten i sin redogörelse för vad SS uppgett (Domsbilaga 2 sidan 28) antecknat att SS sade att AF vid skottet i höften sade ett svagt "aj" men inte vaknade. I avsnittet gällande SS:s uppgifter anges att förhørsledarna i vissa avseenden försökte styra SS vid den rekonstruktion som genomfördes med henne, att dessa delar inte visades för rätten samt att SS:s berättelse idag är densamma som 2004 och att hon inte ändrar sina uppgifter.

Under rubriken "Skottet i höften har skjutits i en död kropp" anges att frågan om AF var vid liv när SS sköt henne avgörs av en sakkunnig granskning av obduktionsrapporten. Det anges att ingen av de två rättsläkare som obducerat kroppen efter AF noterat någon blödning vid höften som man kunnat förvänta sig om det funnits blodcirkulation när skottet träffade. Det hänvisas till en

obduktionstekniker som var närvarande vid obduktionen som kan bekräfta att det inte fanns blod vid höftskadan.

Det anges vidare att det i påslakanet som låg över AF då hon sköts finns ett skotthål som korresponderar med skottskadan i höften. Det anges att det i tyget vid skotthålet inte finns någon koncentration av blod runt skotthålet i höfthöjd, vilket hade varit förväntat om det runnit blod ur skottskadan i höften. Det anges vidare att avsaknaden av blod enligt den f.d. kriminalteknikern talar för att AF inte har haft någon blodcirkulation vid skadans uppkomst. Det hänvisas härvid till en bild på sidan 8 i bilagan från den f.d. kriminalteknikern.

På bilden på sidan 8 i bilagan syns en inte obetydlig blodavsättning på påslakanets undersida vid hålet som uppkommit vid skottet i höften. Den f.d. kriminalteknikern vill förklara detta som att blodavsättningen inte kommit från skottskadan, utan uppkommit i samband med upplivningsförsök.

Under rubriken ”Blodpölen under sängen” beskrivs vad som presenterades i kvällstidningens reportage.

Under rubriken ”Skotten och skotthålen” finns flera underrubriker gällande påslakanet, överkastet, eventuella skotthål i madrassen, påstående om bristfällig undersökning av sovrummet, sambandet mellan kulorna och vapnet, ett påstående om att SS kan ha missat när hon sköt samt en beskrivning av ett alternativt scenario. Avsnittet om skotten och skotthålen avslutas med en redogörelse för den slutsats som SS tycker att man kan dra av det som anförts.

I de tre första underavdelningarna görs det gällande att det i sovrummet skjutits fler skott än de tre skott som SS berättat om. Det görs gällande att det finns tecken på ytterligare skotthål i sängkläderna och att det finns en vittnesuppgift från förundersökningen som ska tala för att det funnits ett skotthål i madrassen.

Beträffande skotthål i påslakanet hävdas att det finns tre skotthål i påslakanets ovansida, men att deras placering inte överensstämmer med de tre skottskador som finns på påslakanets undersida. Det anges att något fotografi från undersidan av påslakanet inte fanns med i förundersökningsprotokollet, utan att detta finns i sidomaterialet. Det anges vidare att den f.d. kriminalteknikern ifrågasätter den uppgift som finns i förundersökningsprotokollet om att påslakanet varit dubbelvikt och att ingångs- och utgångshål finns på samma sida av påslakanet.

Beträffande skotthål i överkastet anförts att det finns tre skotthål i överkastet som korresponderar eller i någon mån korresponderar med skotthålen i påslakanet. Det görs gällande att skotthålen inte stämmer överens med de uppgifter som SS lämnat. Det som inte stämmer överens är att de två kullhålen i överkastet vid huvudet visar att det är fråga om påsittande skott, när SS uppgett

att hon skjutit på visst avstånd samt att överkastet enligt SS inte låg upp till eller över huvudet på AF. Det påtalas även att det i förundersökningen inte finns någon dokumentation av överkastets undersida.

Beträffande ett skothål i madrassen har antecknats att en polisman i förhör berättat att han sett ett litet mörkt och runt hål vid huvudänden av sängen. Det anges att denna beskrivning passar in på ett skothål.

I avsnittet gällande bristfällig undersökning av sovrummet görs det i begäran gällande att det inte finns någon dokumentation som visar att säng, kudde eller sängkläder undersökts efter fler skott eller kulor. Det finns inte heller någon dokumentation som visar att väggar, golv eller andra möbler undersökts. Till följd av detta kan man, med hänvisning till vad den f.d. kriminalteknikern hävdar, dra slutsatsen att det skjutits fler skott än de tre skott som SS berättat om. I detta avsnitt hänvisas även till flera andra tolkningar som den f.d. kriminalteknikern gjort. Härvid nämns att AF legat i stort sett stilla under beskjutningen och att skottskador i sängkläder inte skulle stämma överens med blodbilder.

Under underrubriken ”Samband mellan kulor och revolver” anges att den f.d. kriminalteknikern tycker att frågan måste lämnas öppen om kulorna från brottsplatsen skjutits från SS:s revolver eller från ett annat okänt vapen.

Under underrubriken ”SS kan ha missat” spekuleras i att SS kan ha missat när hon sköt två skott mot AF:s huvud.

Under underrubriken ”Alternativt scenario” hänvisas till kvällstidningens videoreportage och att den f.d. kriminalteknikern tycker att det är tänkbart att någon annan skjutit de två dödande skotten mot AF innan SS kom till platsen.

Under underrubriken ”Slutsats” anges att man tycker att fler än tre skott har avlossats samt att SS är trovärdig och tillförlitlig.

Under rubriken ”Skottvinklarna” har det i begäran hänvisats till hur den f.d. kriminalteknikern i sitt utlåtande beskrivit riktningen på de båda skottkanalerna i AF:s huvud. Uppgiften om riktningen är hämtad från den rättsmedicinska obduktionsrapporten (förundersökningsprotokoll sidan 126). I kvällstidningens videoreportage hade den f.d. kriminalteknikern även illustrerat riktningarna på de båda skottkanalerna i AF:s huvud genom att placera markörer på en docka. Beträffande skottvinklarna anförs att skottkanalerna visar att skotten i huvudet på AF inte kan ha avlossats från den position som SS angett att hon varit placerad på, men att ett vapen kan vinklas på detta sätt vid påsittande skott. Med hänvisning till att SS:s uppgifter inte stämmer överens med skottvinklarna görs det gällande att det är någon annan än SS som avlossat skotten, eftersom det påstås att det är osannolikt att SS:s uppgifter skulle vara felaktiga.

Under rubriken "Tändsatspartiklar på alternativ gärningsperson" hänvisas till att SKL i sitt sakkunnigutlåtande (Tekniska protokollet sidan 103) redovisat att tändsatspartiklar påträffats på en person. I begäran beskrivs denna person som en alternativ gärningsperson. Av uppgifter i sakkunnigutlåtandet jämförda med uppgifter i beslagsprotokoll i förundersökningsprotokollet framgår att tändsatspartiklarna påträffats på HF. I begäran anges att det inte närmare utreddes hur tändsatspartiklarna hamnade på HF.

Under rubriken "Återupptagande av förundersökning och grund för resning" görs det gällande att det finns nya omständigheter som skulle ha lett till att SS frikänts från åtalet för mord på AF, eftersom AF var avliden när SS sköt mot henne och att SS inte orsakade AF:s död.

Det framgår inte närmare om det görs gällande att SS skjutit två skott mot AF:s huvud men missat båda eller om SS skjutit något skott som träffat AF i huvudet men att AF då redan var död.

Det påstås att det avlossats fler än de skott som SS skjutit och att skottvinklarna inte stämmer överens med SS:s uppgift om var hon befann sig när hon sköt. Det görs vidare gällande att det finns omständigheter som talar för en alternativ gärningsman.

Det anges att de utredningsåtgärder som enligt begäran bör genomföras i en förundersökning som återupptas enligt 58 kap. 6a § rättegångsbalken är att inhämta ett yttrande från Socialstyrelsens rättsliga råd, att hålla förhör med en obduktionstekniker som var närvarande vid obduktionen av AF samt att man på nytt undersöker sängkläder och överkastet från sovrummet.

Begäran till riksåklagaren avslutas med uppgift om vilken bevisning som SS vill åberopa. Det som åberopas är utlåtandet från den f.d. kriminalteknikern, ett uttalande från en rättsläkare som medverkade i kvällstidningens video-reportage, ett uttalande från en annan f.d. kriminaltekniker angående uppgiften om en blodpöl under sängen samt de klipp från utsagerekonstruktionen (det filmade förhöret) med SS som visades i kvällstidningens videoreportage.

Förutsättningar för resning på grund av ny omständighet eller ny bevisning

Innebörden av att en dom vinner laga kraft är att den ska verkställas och att frågan om den dömdes ansvar i princip inte kan tas upp i en ny rättegång. Rättskraften i brottmål kan endast brytas genom resning. De väsentliga materiella resningsgrunderna till förmån för den tilltalade anges i 58 kap. 2 § 4 rättegångsbalken.

Enligt huvudregeln får resning beviljas om någon omständighet eller något bevis, som tidigare inte lagts fram, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade frikännts eller att brottet hade hänförts under en mildare straffbestämmelse än den som tillämpats. Även om det inte föreligger någon sådan sannolikhet får enligt den s.k. tilläggsregeln resning beviljas om det, med hänsyn till vad sålunda åberopas och i övrigt framkommer, finns synnerliga skäl för att på nytt pröva frågan om den tilltalade förövat det brott, för vilket han dömts.

En utgångspunkt för resning är nyhetskravet. För resning krävs att det finns nya omständigheter eller nya bevis som inte prövats i målet. Vad som ska prövas är vad utgången sannolikt skulle ha blivit om omständigheten eller beviset skulle ha förebragts i rättegången. Resning kan inte beviljas bara på grund av en omprövning av i målet gjord bevisvärdering eftersom oriktig bevisvärdering i sig inte utgör någon resningsgrund.

Det nya materialet måste vidare ha ett visst bevisvärde. Hur stort detta värde ska vara kan inte anges. Det nya materialets värde måste sättas i relation till värdet av den tidigare förebragta bevisningen. Ju mer övertygande bevisningen till stöd för domen ter sig, desto större krav måste ställas på det nya materialet för att resning ska komma ifråga.

Lagstiftarens utgångspunkt vid regleringen av de extraordinära rättsmedlen har varit att den som vill angripa en lagakraftvunnen dom har att visa att det föreligger grund för resning.

Förutsättningar för att återuppta förundersökningen

Enligt 58 kap. 6 a § rättegångsbalken ska åklagaren återuppta en förundersökning om det i en ansökan om resning åberopas eller om det på annat sätt kommer fram en omständighet eller ett bevis som inte tidigare lagts fram och det är sannolikt att omständigheten eller beviset utgör grund för resning. Förundersökningen ska dock inte återupptas om det saknas behov av utredningsåtgärder.

Vid en prövning av om en förundersökning ska återupptas i ett resningsärende ska det bedömas om det nya material som åberopas - vid en kompletterande utredning visar sig vara riktigt - sannolikt utgör grund för resning. Prövningen ska utgå ifrån hur bedömningen utfaller om de nya uppgifterna bekräftas.

Enligt 58 kap. 6 b § rättegångsbalken får rätten förelägga åklagaren att vidta viss utredningsåtgärd om det enligt 6 a § finns förutsättningar att återuppta förundersökningen.

Bedömning

Resning till förmån för en tilltalad får beviljas om någon omständighet eller något bevis, som inte tidigare lagts fram, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade frikännts. För att en förundersökning ska återupptas i ett resningsärende krävs enligt 58 kap. 6 a § rättegångsbalken att det åberopas eller annars kommer fram en omständighet eller ett bevis som inte tidigare lagts fram och att det är sannolikt att detta utgör grund för resning. Om det redan vid denna prövning kan konstateras att det åberopade materialet inte är nytt i resningsbestämmelsernas mening eller att det, även om det läggs till grund för bedömningen, inte har sådant bevisvärde att resningsgrund framstår som sannolik, finns det inte skäl att återuppta förundersökningen.

Prövningen i detta ärende avser inte en allmän omvärdering av den bevisning som låg till grund för den lagakraftvunna domen. Frågan är i stället om det som nu åberopas utgör nya omständigheter eller nya bevis i resningsbestämmelsernas mening och, i så fall, om materialet är av sådant slag att det sannolikt skulle ha lett till en annan utgång i skuldfrågan. Vid prövningen av om förundersökningen ska återupptas ska bedömningen göras utifrån antagandet att de nya uppgifterna vid kompletterande utredning visar sig vara riktiga. Även med denna utgångspunkt måste det dock krävas att det åberopade materialet har ett sådant självständigt bevisvärde att det kan antas påverka bedömningen av skuldfrågan.

Det som åberopas i ärendet består i huvudsak av tre slag av uppgifter: dels nya tolkningar av sådant material som redan ingick i den ordinarie processen, dels invändningar mot hur den tidigare utredningen genomfördes eller dokumenterades, dels hypoteser om ett alternativt händelseförlopp. Bedömningen måste därför i varje del göras i två led: först om uppgiften är ny i resningsrättslig mening och därefter, om så skulle vara fallet, vilket bevisvärde den har.

Omständigheter före och efter själva gärningen

De förhållanden som låg till grund för domarna mot SS och HF var bland annat att HF från månadsskiftet oktober/november 2003 på olika sätt försökte övertyga SS om att det var Guds vilja att hon skulle mörda hans hustru AF. Förutom direkt kommunikation mellan HF och SS skickade HF anonyma sms till SS som av SS uppfattades komma från Gud eller från någon som stod i nära kontakt med Gud. SS sade att hon inte trodde att dessa anonyma sms kom från HF. HF:s påverkan på SS ledde till att hon på natten till den 8 november 2003 gick in i AF:s sovrum och försökte mörda AF, genom att slå henne i huvudet med en hammare. Denna gärning bedömdes senare av domstolarna som försök till mord; den omfattas inte av SS:s begäran till riksåklagaren.

Efter mordförsöket den 8 november 2003 fortsatte HF, på liknande sätt som tidigare, att försöka förmå SS att döda AF, men nu även en manlig granne till HF med vars hustru HF hade en relation. Detta ledde till att SS tog kontakt med för henne okända personer i olika kriminella miljöer. Efter flera misslyckade försök kunde hon köpa en revolver med tillhörande patroner. Den 9 januari 2004 bestämdes det slutligen mellan SS och HF att SS natten mot den 10 januari 2004 skulle köra från Stockholm till Knutby för att först skjuta AF och därefter den manlige grannen. Under dagen och kvällen den 9 januari 2004 och under natten mot den 10 januari 2004 hade SS och HF regelbunden kontakt med varandra angående genomförandet av mordet. SS körde från Stockholm vid 23.00-tiden den 9 januari 2004. Vid 02.00-tiden den 10 januari 2004 (kl. 02.37 enligt telefonlista) hade SS ett telefonsamtal med HF. Hon befann sig då i Upplands Väsby eller i Märsta och HF påtalade att det inte var läge riktigt än, eftersom de boende i Gränstaholm, Knutby ännu inte hade gått och lagt sig. Vid 03.00-tiden, då SS befann sig mellan Arlanda och Almunge ringde HF på nytt till henne och berättade att AF nu sov och att det var mörkt hos den manlige grannen.

SS laddade då revolvern och lade resterande patroner i en ficka och körde sedan till Knutby. Hon stannade på en skogsväg. Hon tog på sig en maskering och gick genom skog och över fält till husen i Gränstaholm. Hon gick till huset där HF och AF bodde och gick in i huset via tvättstugan.

Efter att ha skjutit mot AF lämnade SS huset och gick till den manlige grannen och sköt honom med två skott. SS lämnade platsen i tron att hon dödat både AF och grannen.

Efter att ha skjutit AF och den manlige grannen lämnade SS husen i Gränstaholm och gick till sin bil. Hon körde mot Almunge och Arlanda och därefter via Norrköping till Kalmar. Under vägen kastade hon kläder och annat som hon haft på sig vid gärningarna. Hon körde över Ölandsbron och vände. På återresan över bron stannade hon och kastade revolvern, tomhylsor och överblivna patroner i vattnet. På begäran av Polismyndigheten sökte Kustbevakningen efter revolvern i vattnet under en plats på bron som SS pekat ut. Vid dykningar den 22 januari 2004, den 6 februari 2004 och den 13 februari 2004 hittades inget vapen. Den revolver som SS kastat från bron hittades vid dykning den 17 februari 2004. Vid dykning den 20 februari 2004 hittades två tomhylsor och fyra patroner.

SS:s uppgifter om gärningen mot AF och hur dessa ska bedömas

Angående själva gärningen berättade SS på samma sätt i förhör under förundersökningen som när hon hördes i rättegången.

Det finns ingen annan än SS som lämnat, eller som kan antas kunna lämna uppgifter, angående några omständigheter om när SS skjutit mot AF.

Vad som anges i begäran till riksåklagaren påverkar, enligt min bedömning, inte vissa centrala förutsättningar för den fällande domen mot SS för mordet på AF. Dessa förutsättningar är:

- att SS erkänt gärningen och uppgett att hon skjutit tre skott med en revolver mot AF,
- att det finns hål från tre kulor först i en filt i ett plyschlikande material och därefter i ett påslakan,
- att placeringen av hålen i filten och påslakanet stämmer överens,
- att det i förundersökningens tekniska protokoll, sidan 38, finns redovisat att påslakanet varit ”invikt”, vilket förklarar varför det funnits fler kulhål i påslakanet än antalet kulor,
- att det anträffats tre kulor; en i håret på AF, en inne i kroppen (från skottet i låret/sätet) och en kula inne i fyllningen på huvudkudden.
- att SKL dragit slutsatsen att skäl talar för att de båda kulor som dödade AF kommit från SS:s revolver,
- att det inte funnits spår efter fler än de tre kulor man hittat, varken i eller på kroppen efter AF, i sängen eller i någon annan del av rummet.

Enligt det referat från tingsrättens dom som redovisats ovan uppgav SS i tingsrätten följande:

Hon öppnade dörren till sovrummet där AF låg och sov. Det var ganska ljust i rummet eftersom det lyste in från lamporna som var tända i vardagsrummet. Hon behöll dörren öppen. AF låg ihopkrupen på vänster sida med sin vänstra kind mot kudden.

I polisförhör den 16 januari 2004 uppgav SS följande (förundersökningsprotokoll sidan 701):

När SS kommer in i rummet ser hon att AF ligger på sin vänstra kind. På fråga hur hon kan se att det är AF svarar SS att hon ser det på håret och på ansiktet. SS säger också att hon tittade noga och försäkrade sig om att AF var ensam i sovrummet. På fråga om det hade varit någon mer i sovrummet svarar [REDACTED] att hon i så fall inte hade utfört brottet utan att hon hade gått ut ur huset igen.

Uppgiften om att SS försäkrade sig om att AF var ensam i rummet torde syfta på någon av HF:s tre minderåriga barn som bodde i huset. SS uppgav under förundersökningen att HF sagt till henne att den snart 9-åriga dottern inte var hemma, men att de två pojkarna, fyra respektive sju år, skulle vara hemma. SS

uppgav i polisförhör den 31 januari 2004 (förundersökningsprotokoll sidan 747) att hon var väldigt orolig för barnen [pojkar]. I förhöret den 31 januari 2004 uppgav SS följande (förundersökningsprotokoll sidan 749):

Att jag, när jag gick in till AF så tittade jag väldigt noga och jag såg att hon var själv. Det var väldigt viktigt för mig.... och när jag går in till AF så ser jag och tittar noga att hon ligger själv. Hade t.ex. det legat ett barn där, hade jag aldrig, aldrig gjort det.

För att kunna göra dessa olika iakttagelser har det rimligen krävts att SS kunnat se delar av AF:s kropp, huvud, ansikte och hår samt den kudde hon legat på. För det fall SS:s uppgifter är trovärdiga och tillförlitliga i detta avseende har AF:s huvud, enligt min bedömning, inte kunnat vara helt täckt av den filt och det påslakan som funnits i sängen.

I den utsagerekonstruktion (det filmade förhöret) av mordet på AF som gjordes med SS på brottsplatsen användes en docka i AF:s ställe. I filmen är dockans huvud inte helt täckt av filt och påslakan. Rekonstruktionen är i denna del förenlig med de uppgifter som SS lämnade både i förhör och i tingsrätten.

Med hänsyn till de två skottskador i huvudet som dödade AF och den mängd blod och annat biologiskt material som funnits i sängen på och bredvid huvudkudden är det enligt min bedömning osannolikt att inte SS skulle ha sett skadorna eller i vart fall effekten av skadorna om hon gjort de iakttagelser av den sovande AF som hon säger att hon gjort.

Detta talar enligt min bedömning med betydande styrka för att AF inte hade några skador när SS sköt henne.

Av tingsrättens dom framgår även att SS uppgav att det kort efter det att hon hade skjutit AF i huvudet lät som att AF hostade och att hon då blev ledsen eftersom hon trodde att AF levde och att hon skadat henne. I förhör den 18 januari 2004 (förundersökningsprotokoll sidan 707) hade SS beskrivit ljudet som ett "kräkande" ljud. SS uppgav den 21 januari 2004 att hon blev illa berörd av det ljud hon hörde från AF efter skjutningen (förundersökningsprotokoll sidan 710). Om en död kropp inte utsätts för yttre påverkan uppkommer den typen av ljud endast under en mycket kort tid efter döden; så länge det finns luft och vätska kvar i lungor och luftvägar. Även denna uppgift från SS talar för att AF inte var död när SS sköt henne.

I sina domskäl antecknade tingsrätten inte något om att SS i alla delar varit trovärdig och tillförlitlig i sin berättelse om sitt eget agerande vid mordet på AF. Tingsrätten skriver att SS:s berättelse i kontrollerbara delar har vunnit stöd av annan bevisning. Beträffande mordet på AF och mordförsöket på grannen omedelbart därefter antecknade tingsrätten att SS hade kunnat ange var

revolver, hylsor, kläder m.m. som använts den 10 januari 2004 hade kunnat återfinnas och att hennes fingeravtryck hade återfunnits på en plastpåse som innehöll en del av kläderna.

Det fanns, enligt min bedömning, omständigheter som varit kända för tingsrätten och som utöver vad som antecknats hade kunnat kommenteras av tingsrätten i domen. Exempel på detta är att SS uppgett att hon sköt det första skottet i höften på den sovande AF och att AF då skulle ha yttrat ett svagt "aj" men inte vaknat. SS berättade i och för sig att hon fått instruktioner från HF att först sikta mot kroppen för att fälla sina offer och sedan skjuta dem i huvudet, men att inleda med att skjuta en sovande person i höften måste även för SS ha framstått som föga ändamålsenligt. Även uppgiften om att SS endast reagerat med ett svagt "aj" och fortsatt sova kan ifrågasättas. Även om SS har uppgett att hon avlossade skottet i höften före de båda skotten i huvudet, kan det enligt min bedömning inte uteslutas att skottet i höften i stället avlossades en stund efter huvudskotten, i syfte att förvissa sig om att AF verkligen var död. Det var även tydligt redovisat för tingsrätten att AF skjutits med revolvern mycket nära den filt som låg på AF. Trots detta valde tingsrätten att i sina domskäl inte kommentera uppgiften från SS att hon skjutit de båda skotten mot huvudet på AF på visst avstånd.

Det fanns således, enligt min bedömning, redan i den ordinarie processen omständigheter som skulle kunna tala för att SS inte varit fullt trovärdig och tillförlitlig beträffande alla delar av sitt eget agerande. Tingsrätten valde dock att inte redogöra för dessa i sina domskäl. Orsaken till detta kan endast förstås som att tingsrätten gjorde bedömningen att detta var omständigheter som enligt tingsrätten inte hade någon avgörande betydelse för frågan om SS var skyldig till mordet på AF eller ej.

Bedömningen av de omständigheter som har framförts i begäran till riksåklagaren

"Skottet i höften har skjutits i en död kropp"

Uppgifter om skadan i sätet/låret/höften finns i den rättsmedicinska obduktionsrapporten i punkten 22 samt i punkterna 36–37. I punkten 22 anges att det på högra höftens utsida sågs ett skothål med en diameter om cirka 0,8 cm. Området omgavs av en cirka 0,5 cm bred rödaktig randzon. Denna var kraftigast utvecklad i områdets nedre och bakre del. Områdets centrum var beläget i höjd med höftleden och cirka 20 cm till höger om lårets främre medellinje. I punkten 37 anges att det mellan ingångshålet i höften och ett hål som fanns i höftbenskammen var ett avstånd på cirka 18 cm och att det mellan dessa områden sågs en blödning i framför allt underhuds fett.

Den rättsmedicinska obduktionsrapporten innehåller inte någon uttrycklig uppgift gällande frågan om i vilken ordning de tre skotten mot AF avlossats eller om AF levde eller var död när skadan i sätet uppkom.

I den rättsmedicinska obduktionsrapporten finns inte någon redogörelse för om den rödaktiga s.k. kontusionsring som noterats kring ingångshålet har någon betydelse för frågan om blodcirkulation. Inte heller innehöll rapporten någon beskrivning av vilken betydelse blödningen i underhudsfettet längs sårkanalen kunde ha.

Skottet i höften, liksom de båda skotten i huvudet, avlossades med helmantlad ammunition. I den rättsmedicinska obduktionsrapporten saknades uppgifter om den förväntade yttre blödningen vid en sådan kulverkan, särskilt när projektilen huvudsakligen har passerat genom fettvävnad.

Av ett fotografi från undersidan av det påslakan som låg närmast AF då hon sköts syns blodbesudlingar både vid hålen från skotten mot huvudet och skottet mot höften. Bilden fanns inte med i förundersökningsprotokollet men har lämnats ut till SS:s ombud eller till kvällstidningen. Bilden visades upp i kvällstidningens videoreportage och finns även i den f.d. kriminalteknikerns utlåtande på sidan 8. Den f.d. kriminalteknikern skriver att han tycker att blodavsättningen intill skothålet från höftskottet sannolikt har tillkommit vid upplivningsförsöken. Den f.d. kriminalteknikerns sannolikhetsbedömning har lågt värde som bevis.

I kvällstidningens videoreportage finns ett inslag med en intervju med en rättsläkare som granskat den rättsmedicinska obduktionsrapporten och uttalat sig om sin uppfattning. I inslaget säger rättsläkaren att skottet genom höftbenet gett en väldigt smärta samt att det inte finns någon notering om blödning vid ingångsöppningen och att detta betyder att det inte fanns någon cirkulation och att detta i sin tur betyder att AF var död. I inslaget kommenterar rättsläkaren inte uppgifterna från den rättsmedicinska obduktionsrapporten om att det runt ingångshålet fanns en rödaktig randzon eller att det mellan ingångshålet och hålet i höftbenskammen fanns en blödning.

Den rättsläkare som uttalat sig i kvällstidningens videoreportage har betydande erfarenhet och kompetens. Han har dock, till skillnad från de båda rättsläkare som genomförde den rättsmedicinska obduktionen, inte gjort några egna iakttagelser av den döda kroppen. Det finns inte heller någon närmare redogörelse för vilket underlag som han har haft för sin bedömning.

Det är svårt att värdera muntliga uppgifter som enbart förekommer i någon form av underhållande eller granskande reportage. Det går inte att veta om den eller de som gjort reportaget medvetet eller omedvetet gett detta en viss vinkling. Det går inte heller att bedöma vilket material som tagits med i

sändningarna och vilket material som valts bort vid redigering. Min uppfattning är därför rent principiellt att styrkan i de uppgifter som lämnas i ett reportage inte går att jämföra med ett formellt sakkunnigutlåtande.

Även för det fall intervjun med rättsläkaren i någon mån skulle kunna jämföras med ett sakkunnigutlåtande ska det beaktas att det i nyhetskraven för omständigheter eller bevis ligger att det inte är tillräckligt med ett sakkunnigutlåtande som enbart innehåller en sammanställning och bearbetning av det bevismaterial som förelegat i rättegången (jfr t.ex. NJA 1975 C 125 och NJA 2001 C 17).

Den uppfattning som presenteras i intervjun med rättsläkaren avser enbart processmaterialet från den ordinarie processen. Med hänsyn till att de uppfattningar som framkommer i intervjun inte utgör någon ny bevisning eller ny omständighet, i den betydelse som lagen kräver kan uttalandena, enligt min bedömning, inte läggas till grund för bedömningen av frågan om resning.

Eftersom någon ny omständighet inte har framkommit saknas i princip skäl att ta upp frågan om skottet i höften till materiell prövning. För fullständighetens skull görs ändå följande bedömning.

Som jag angett ovan kan uppgiften från SS att AF vid skotten i höften endast reagerat med ett svagt "aj" och fortsatt sova ifrågasättas. Ingen annan än SS kan dock veta hur AF reagerade. Som jag angett ovan går det, enligt min bedömning, inte heller att helt bortse från möjligheten att SS istället skjutit skottet i höften på AF en stund efter skotten i huvudet, för att förvissa sig om att AF verkligen var död.

Med hänsyn till detta är min bedömning att frågan om yttre blödning vid skadan i höften inte har någon avgörande betydelse för bedömningen av frågan om resning. Om det har funnits en yttre blödning är detta inte oförenligt med uppgifterna i den rättsmedicinska obduktionsrapporten. En yttre blödning skulle även stämma överens med uppgiften från SS om att AF yttrat något i samband med skottet samt med att fotografiet från undersidan av påslakanet visar en blodbesudling vid kulhålet från höftskottet. Den rättsmedicinska obduktionsrapporten är inte heller oförenlig med uppgifter om att det saknats yttre blödning eller att denna blödning varit mycket liten. Om det inte funnits någon blödning kan detta förklaras av den osäkerhet som finns när det gäller SS:s uppgift om när i händelseförloppet som hon sköt skottet i höften. Det kan härvid påpekas att ingen domstol uttalat sig i frågan om SS varit trovärdig eller tillförlitlig i denna del.

”Blodpölen under sängen”

I begäran anges att uppgiften om förekomst av en blodpöl under sängen ger stöd för att AF varit död när SS sköt henne.

Uppgiften om en blodpöl under sängen kommer från SS själv. I undersökningsprotokoll (tekniska protokollet sidan 38) finns därutöver följande anteckning.

I sovrummet fanns en blodansamling på kudden och i sängen under kudden. På golvet under denna plats fanns också en större blodansamling som runnit genom sängen.

Uppgiften i det tekniska protokollet kommer från handläggarna på polisens Tekniska rotel som påbörjade en undersökning av brottsplatsen på eftermiddagen den 10 januari 2004.

I begäran till riksåklagaren anges att det som högst gått ett par minuter från det att SS avlossat sina skott till dess att hon ser en blodpöl under sängen. Enligt begäran och enligt den teori som presenterats i kvällstidningens reportage har det gått alltför kort tid mellan skotten och SS:s iakttagelse för att blod från AF ska ha hunnit rinna genom sängen ned på golvet.

I reportaget görs ett experiment i vilket man håller en liter blod från en nyslaktad gris på en säng. I experimentet visas att efter en timme har inget blod gått igenom den översta bäddmadrassen. Detta ska enligt uppgift i reportaget tolkas som att det inte kan ha varit SS som sköt AF.

Ingen domstol har prövat om SS är trovärdig eller tillförlitlig beträffande vad som hänt när hon sköt AF. I det första polisförhör med SS i vilket hon erkände mord på AF, den 11–12 januari 2004, uppgav SS att hon hörde bloddropp från AF redan innan hon lämnade sovrummet. Hon uppgav att hon stängde dörren och sedan lämnade huset. I efterföljande förhör uppgav SS att hon återvände till sovrummet. Vilken uppgift som är riktig går inte att veta.

I det experiment som presenterats i kvällstidningens reportage visas vad som hänt efter en timme. Hur lång tid som det krävdes i experimentet för att en liter blod skulle rinna genom bäddmadrass och resårmadrass för att hamna i en pöl på golvet är en uppgift som inte redovisats. Ett rimligt antagande är att om det blod man hållt ut inte runnit genom bäddmadrassen på en timme rinner det inte igenom något oavsett hur lång tid man väntar. En madrass utgör ett poröst och fibröst medium där tillförd vätska, enligt min bedömning, absorberas och binds i materialets struktur. Detta innebär att blodet sprids i madrassen snarare än passerar rakt igenom den.

Exakt vilken typ av madrass som funnits i sängen på brottsplatsen framgår inte av förundersökningen. Inte heller har det i kvällstidningens reportage redovisats i vilken utsträckning den säng och den madrass man har använt i experimentet har samma uppbyggnad och egenskaper som sängen på brottsplatsen.

Enligt min uppfattning saknar experimentet helt värde som bevis.

Med hänsyn till vad som redovisats i det tekniska protokollet om att blodansamlingen på golvet funnits under kudden och med hänsyn till hur det av fotografier i det tekniska protokollet framgår att blodet funnits högst upp i sängen är det ett rimligt antagande att blod från AF:s huvud inte runnit genom sängen ned på golvet utan istället runnit mellan säng och sänggavel.

”Skotten och skotthålen”

Det anges att det av bilder från sidomaterialet finns tecken på ytterliga skotthål i sängkläderna, utöver de tre skott som SS berättat att hon skjutit. Uppgiften baseras utlåtandet från den f.d. kriminalteknikern om att han inte tycker att det tekniska protokollet visar skottskadorna på överkast och påslakan korresponderar med varandra samt att kulhål på ovansidan och undersidan av påslakanet inte har dokumenterats eller förklarats. Det görs även ett antagande om att undersökningen av sovrummet efter ytterligare skottskador eller kulor inte varit tillräcklig.

Enligt min bedömning finns det inte fog för påståenden om ytterligare kulor eller kulhål. Det finns ingen anledning att anta att undersökningen, som involverat ett stort antal kriminaltekniker, varit bristfällig i ett så väsentligt avseende som att undersöka brottsplatsen efter spår av kulor eller kulhål.

Beträffande ett påstående om att det kan ha funnits en tendens hos bland annat utredare att söka och värdera bevis så att de bekräftar en tidigt bildad misstanke kan det noteras att när den tekniska undersökningen av brottsplatsen började den 10 januari 2004 kl. 13.20 fanns ingen uppfattning om vem som hade förövat gärningen och på vilket sätt den hade förövats. Den första uppgiften från SS om detta lämnades i ett förhör med henne som påbörjades den 11 januari 2004 kl. 22.30.

Skotthål i påslakanet

I detta avsnitt av begäran hänvisas till uppgifterna från den f.d. kriminalteknikern gällande skotthålen i påslakanet.

Den f.d. kriminalteknikern tycker att det är en brist i utredningen av vissa skador på påslakanet inte förklarats och redovisats i det tekniska protokollet.

Han tycker även att den av polisen redovisade teorin om hur påslakanet varit vikt kan ifrågasättas.

Enligt min bedömning kunde den tekniska utredningen ha redovisats på ett tydligare sätt. Ett påstående om brister i förundersökningen är dock ingen grund för resning.

I likhet med vad angavs ovan beträffande intervjun med en rättsläkare ska det beaktas att det i nyhetskraven för omständigheter eller bevis ligger att det inte är tillräckligt med ett utlåtande som enbart innehåller en sammanställning och bearbetning av det bevismaterial som förelegat i rättegången. Den f.d. kriminalteknikern baserar sina synpunkter på material från den ordinarie processen. Detta är alltså inte nya omständigheter eller bevis.

Skotthål i överkastet

Förhållandet att uppgiften förundersökningen om påsittande skott inte stämmer överens med SS uppgifter att hon sköt på visst avstånd är ingen ny omständighet. Dessa uppgifter förelåg redan i den ordinarie processen. Uppgiften kan alltså inte beaktas i ett resningsärende. Uppgiften att det i förundersökningen inte finns någon dokumentation av överkastets undersida är ingen grund för resning

Ytterligare skotthål i madrassen

Uppgiften som det hänvisas till finns i förundersökningsprotokollet sidan 502:

Tillfrågad uppger [polismannen] att då kvinnan lyfts från sängen och ner på golvet hade han sett att vid huvudändan av sängen fanns ett mörkt hål. Mattias kan inte ange något mått men uppger spontant att det var ett litet runt hål som var mörkfärgat.

Det finns enligt min bedömning inget i polismannens beskrivning som skulle tala för att det var ett hål efter en kula som han såg. Iakttagelsen gjordes av allt att döma i samband med att deltidsbrandmän från Knutby släpade ned kroppen efter AF från sängen till golvet för livräddande åtgärder. Hade polismannen haft uppfattningen att det kunnat vara ett kulhål kan man utgå från att polismannen hade uppgett detta i sitt förhör.

För det fall polismannen vid en hastig blick sett något som faktiskt var ett kulhål är det såvitt kan bedömas fullständigt osannolikt att detta inte hade upptäckts av polisens tekniker vid den efterföljande undersökningen av brottsplatsen.

Uppgiften saknar enligt min bedömning värde som bevis.

Bristfällig undersökning av sovrummet

Det görs i begäran gällande att det inte finns någon dokumentation som visar att säng, kudde eller sängkläder undersökts efter fler skott eller kulor eller att väggar, golv eller andra möbler undersökts. Av detta vill man dra slutsatsen att fler skott har skjutits än de tre som SS berättat att hon sköt.

Påståendet hör samman med kvällstidningens teori om att kan ha skjutits fler skott än de som SS säger att hon sköt. Enligt teorin borde det finnas sammanlagt fem kulor i AF:s kropp, bland sängkläderna, i sängen eller på någon annan plats i sovrummet. I anslutning till detta framförde den f.d. kriminalteknikern i reportaget ett påstående om att sängen, kudden eller sängkläderna inte hade undersöktes och att det skulle kunna ha funnits fler kulor i sängen, i väggen eller på golvet. Vad påståendet om att sängen, kudden eller sängkläderna inte undersöktes grundades på angavs dock inte.

Att det i den tekniska utredningen finns redovisat uppgifter om tre kulor ger enligt min bedömning ett övertygande stöd för att det endast är dessa kulor som skjutits.

Det finns enligt min bedömning inga objektiva omständigheter som skulle tala för att den tekniska undersökningen i sig varit bristfällig. Påståenden om att polisens tekniker, vid ett mord av denna typ i ett begränsat utrymme inomhus, skulle förbise spår av ytterligare kulor är ytterst spekulativa och saknar helt värde som bevis.

Eventuell kritik mot hur den tekniska utredningen har dokumenterats i förundersökningsprotokollet är inte en omständighet som utgör grund för resning.

Samband mellan kulor och revolver

I detta avsnitt av begäran anges att sambandet mellan å ena sidan de båda kulor som dödade AF, dvs. den kula som anträffades i kudden som AF legat på (44-04/G1) och den kulan som anträffades vid obduktionen av AF (45-04/G2) och å andra sidan den revolver som SS kastade från Ölandsbron är svagare än den slutsats som SKL drog i sitt sakkunnigutlåtande.

SKL drog slutsatsen att skäl talar för att dessa kulor kommit från SS:s revolver, men den f.d. kriminalteknikern tycker att frågan måste lämnas öppen. Det kan härvid noteras att SKL gjorde åtskillnad mellan de båda kulor som sköts i huvudet på AF och den kula som sköts i låret/sätet på henne (45-04/G1) och den kula som sköts i bröstet på den manlige grannen (54-04/S2). Beträffande de båda senare kulorna drog SKL slutsatsen att hade utskjutits ur ett vapen med

samma bomdata som för SS:s revolver men att frågan, om de utskjutits ur just SS:s revolver, måste lämnas öppen.

Den f.d. kriminalteknikern har till skillnad från SKL inte själv undersökt och jämfört revolver och kulor. Att den f.d. kriminalteknikern har en från SKL avvikande uppfattning om den slutsats som SKL dragit är ingen ny omständighet som kan beaktas i ett resningsärende.

SKL:s slutsats att skäl talar för att kulorna som dödade AF kommit från SS:s revolver är därför alltså den slutsats som ska ligga till grund för bedömningen.

SS kan ha missat

Att SS skulle ha missat när hon sköt två skott mot AF:s huvud är en ren spekulation.

Övriga skott som SS skjutit, dvs. skottet mot höften på AF och de båda skotten vid mordförsöket på grannen har träffat med god precision. Dessutom bygger spekuleringen på att SS skjutit på visst avstånd, vilket motsägs av uppgiften i utredningen om att AF skjutits i huvudet med påsittande skott.

Spekuleringen bygger vidare på att det skjutits fler än tre skott i sovrummet, trots att den tekniska utredningen endast visar på tre skott.

Även SS egna uppgifter från förundersökningen talar mot att hon skulle ha missat. I förhör den 31 januari 2004 (förundersökningsprotokoll sidan 756) uppgav SS att hon såg att AF:s huvud reagerade på ett av de båda skotten.

Alternativt scenario

I kvällstidningens videoreportage har den f.d. kriminalteknikern illustrerat hur han tycker att det kan ha gått till om någon annan skjutit de två dödande skotten mot AF innan SS kom till platsen. Illustrationen är, enligt min bedömning, en spekulation som bygger på uppgifter som saknar värde som bevis.

”Skottvinklarna”

Uppgiften om riktningen på de båda skottkanalerna i AF:s huvud kommer från den rättsmedicinska obduktionsrapporten. Uppgiften är alltså inte någon ny omständighet. Skottkanalerna riktning är förenlig med uppgiften från det tekniska protokollet om att AF skjutits i huvudet med påsittande skott, eftersom vapnet då kan vinkas åt olika håll. Inte heller uppgiften om påsittande skott är någon ny omständighet.

Enligt min bedömning visar dessa båda förhållanden endast att SS inte var tillförlitlig när hon berättade att hon skjutit de båda skotten på visst avstånd.

”Tändsatspartiklar på alternativ gärningsperson”

Uppgiften om att det funnits tändsatspartiklar på en annan person är inte ny. Den kommer från förundersökningen, sidan 105 i tekniska protokollet. Uppgiften är således inte en ny omständighet som kan ligga till grund för en begäran om resning.

Dåvarande Statens kriminaltekniska laboratorium – SKL skrev i sakkunnigutlåtande den 15 april 2004 följande beträffande tändsatspartiklar.

Undersökning

En av patronhylsorna 229-04/G2 skrapades ur. Urskrapningsprovet samlades upp på en tejp och analyserades i SEM/EDX beträffande grundämnessammansättning. Härvid påvisades dels s.k. unika tändsatspartiklar och dels partiklar innehållande bly, barium och kalcium

Den nedre delen av ärmarna hos jackan 188-04/G1 dammsögs med ett specialfilter. Vidare dammsögs öppningarna på fickorna och en innerficka hos jackan 188-04/G1 med ett specialfilter.

Öppningarna på fickorna på byxorna 188-04/G2 dammsögs med ett specialfilter. Partiklar på filtren från jackan och byxorna säkrades med var sin tejp.

Skjuthandsproverna 44-04/S1, blindprovet till dessa samt tejperna från jackan 188-04/G1 och byxorna 188-04/G2 analyserades i SEM/EDX beträffande förekomst av tändsatspartiklar.

Vid analysen påvisades på skjuthandsprovet från vänster hand två tändsatspartiklar med s.k. unik sammansättning och fyra partiklar innehållande bly, barium och kalcium. På skjuthandsprovet från höger hand påvisades en s.k. unik tändsatspartikel och fem partiklar innehållande bly, barium och kalcium. På blindprovet påvisades inga tändsatspartiklar med s.k. unik sammansättning och inte heller partiklar med sammansättningen bly, barium och kalcium.

På provet från ärmarna på jackan 188-04/G1 påvisades fem unika tändsatspartiklar och 23 partiklar innehållande bly, barium och kalcium.

På provet från fickorna på jackan 188-04/G1 påvisades en partikel innehållande bly, barium och kalcium, men inga s.k. unika tändsatspartiklar.

På provet från fickorna på byxorna 188-04/G2 påvisades inga s.k. unika tändsatspartiklar eller partiklar innehållande bly, barium och kalcium.

Slutsats

Frågan måste lämnas öppen om den person, varifrån material 44-04/S 1, 188-04/G 1 och 188-04/G2 har säkrats, strax innan provtagningen har varit närvarande vid en skjutning, själv har avlossat eller hanterat ett skjutvapen eller har kontaminerats.

Kontaminering, "smitta", av tändsatspartiklar kan exempelvis orsakas av att man hanterat en skottskadad person eller av att man befinner sig på en plats där skjutvapen nyss har avfyrats.

SKL:s materialbeteckning 44-04/S1 var ett skjuthandsprov som polisen betecknat 44-04/S1. SKL:s materialbeteckning 188-04/G1 och 188-04/G2 kom från en i beslag tagen jacka med beslagsnummer 0300-04-99 p1 och i beslag tagna träningsoverallsbyxor med beslagsnummer 0300-04-99 p2. Jackan och träningsoverallsbyxorna hade tagits i beslag från HF. Det var alltså HF som hade tändsatspartiklar på sig.

HF var en av tre personer som, när polisen kom till platsen, fanns i bostaden hos den man som SS försökt mörda genom att skjuta honom. Av förhören i förundersökningen framgår att en man som bodde i samma hus som den skjutne ringde till HF och en annan man och bad dem komma. Av förhören framgår att alla tre var i kontakt med den skjutne och deltog i hjälpen och omvårdnaden. Av förhören framgår vidare att HF satte sig hos den skjutne, höll honom i handen, talade med honom och hjälpte honom med kläder inför ambulansens ankomst. HF följde även med den skjutne i ambulansen till sjukhuset.

Uppgiften att HF hade tändsatspartiklar på sig är således inte en ny omständighet som kan ligga till grund för en begäran om resning.

Bedömning av begäran om att återuppta förundersökningen

SS har begärt att förundersökningen ska kompletteras med att yttrande ska inhämtas från Socialstyrelsens rättsliga råd, att förhör ska hållas med en obduktionstekniker som var närvarande vid obduktionen av AF samt att man på nytt ska undersöka sängkläder och överkastet från sovrummet.

För att en förundersökning ska återupptas i ett resningsärende krävs att det finns nya omständigheter eller bevis som efter kompletterande utredning sannolikt utgör grund för resning.

Av de bedömningar som redovisats ovan av de olika omständigheter som åberopas i ärendet framgår att jag gör bedömningen att det inte åberopas några omständigheter som i sig själva eller efter kompletterande utredning kan ligga till grund för resning. Skälen för de olika bedömningarna är att det som åberopas inte är nya omständigheter eller bevis i den mening som krävs i resningsbestämmelsen eller att omständigheterna som åberopas inte har sådant bevisvärde som krävs för att deras förebringande sannolikt skulle ha lett till att SS frikänts från mordet på AF.

Beträffande de tre utredningsåtgärder som begärts kan det tilläggas att det enligt min bedömning inte närmare framgår av begäran vilken eller vilka omständigheter som Socialstyrelsens rättsliga råd bör yttra sig över. Av vad som i övrigt framförs i begäran får begäran uppfattas som att Rättsliga rådet ska yttra sig i frågan om AF var vid liv när SS sköt henne i höften. Den rättsmedicinska obduktionsrapporten innehåller ingen uttrycklig uppgift gällande frågan om i vilken ordning de tre skotten mot AF avlossats eller om AF levde eller var död när skadan i sätet uppkom. Som angetts finns det inga nya omständigheter i den mening som avses i resningsbestämmelserna som talar emot uppgifterna i obduktionsrapporten. På grund härav finns det inte skäl att inhämta yttrande från Socialstyrelsens rättsliga råd. Till detta kommer att det finns en osäkerhet om när i händelseförloppet som SS sköt i höften på AF.

Det finns inte heller skäl att höra den obduktionstekniker som var närvarande vid obduktionen. Skälet till detta är principen inom processrätten om bästa bevisning. Den kvällstidning, på vars reportage begäran från SS är grundad, har i en uppföljande artikel intervjuat den rättsläkare som obducerade AF. Denne rättsläkare finns alltså tillgänglig för förhör och får anses vara den mest tillförlitliga beviskällan. Enligt artikeln har rättsläkaren uppgett att om han inte skrivit om någon yttre blödning så har han inte sett någon. Artikeln berör dock inte frågorna om fynden vid skothålet i höften ska tolkas som att det fanns blodcirkulation eller om det utifrån fynden går att fastställa i vilken ordning som de tre skott sköts.

När det gäller begäran om att sängkläder och överkastet från sovrummet ska undersökas på nytt har jag bitt Polismyndigheten, Uppsala att undersöka om dessa finns kvar i beslag. Beslagsprotokollet beträffande överkast och påslakan finns i förundersökningsprotokollet på sidan 195. Beslagsprotokollet som finns i förundersökningsprotokollet innehåller inga beslut om åtgärder gällande beslagen. I en promemoria den 5 maj 2026 har polisen antecknat följande.

På uppdrag av Riksåklagaren har polisen i Uppsala undersökt om sängkläder och liknande från utredningen avseende mordet på AF i Knutby 2004 finns kvar och kan undersökas på nytt. Vi har följt beslagen, så långt hanteringen finns dokumenterad. Det finns inga skriftliga beslut om förstörelse av materialet men enligt kriminaltekniker var det vanligt

på den tiden att material förstördes efter undersökning utan att detta dokumenterades. Kriminaltekniker [] har inte hittat något återstående material.

Frågan om något material återstår har även ställts till Nationellt forensiskt centrum, NFC, som svarat att de inte kan se att något finns kvar hos dem.

Slutsatsen är alltså att det inte finns några sängkläder eller liknande sparade från utredningen.

Såvitt kunnat utredas är alltså sängkläder och överkast inte tillgängliga för ny teknisk undersökning.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis består det som åberopas av nya tolkningar av material som redan förelegat, invändningar mot den tidigare utredningen och spekulativa antaganden om ett alternativt händelseförlopp. Uppgifterna är antingen inte nya i resningsbestämmelsernas mening eller saknar sådant bevisvärde att de sannolikt skulle ha lett till frikännande. Detta gäller både var för sig och vid en samlad bedömning. Det finns därför inte skäl för riksåklagaren att ansöka om resning till förmån för SS.

Eftersom det som åberopas inte är sådant att det sannolikt utgör grund för resning finns det inte förutsättningar att återuppta förundersökningen.

Även om bedömningen är att det inte finns skäl för riksåklagaren att ansöka om resning eller återuppta förundersökningen vill jag till förtydligande säga att SS har möjlighet att själv ansöka om resning hos Högsta domstolen och då begära att Högsta domstolen förelägger riksåklagaren att vidta viss utredningsåtgärd.

Ärendet avslutas i och med detta.

På riksåklagarens vägnar

Mats Svensson